

SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. helyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz., és J. Haasensteint és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel, NAGY FÉLÍVEN.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre 1 frt 30 kr.
Félévre 2 „ 50 „

Az ósdiak.

(*) Egyik fővárosi ellenzéki lapban nem rég egy cikket olvasánk „A bírósági törvényjavaslat s Erdély jobboldali képviselői“ felirattal; amaz ellenzéki lap — az „Ellenőr“ — az erdélyi részekbe alig járván néhány példányban: az egész cikket hallatlanná tettük, de miután a mi „tekintélyes“ Magyar Civisünk is átvette: nem lesz fölösleges szemébe nézni ennek a régi módi mumusnak, mely a két „tekintélyes“ lap hasábjain felváltva kísért.

Valami régi módi ritter azon buslakodik ama cikkben, hogy „Erdély“ (sie!) historiai jogai meg lesznek semmisítve a bírák kinevezése által, mert mi egész 1850-ig nemcsak első, de legfőbb fórumaink bíráit is választottuk. Hivatkozik az 1791-iki 12. és 33. törvényekre, igen az 1847. 17-re, a Leopold-diploma 7. és 8. pontjára, melyek szerint a megyék és székek minden hivatalnokait és bíráikat, ülnökeiket, az ország rendei a kormányzót, kanczellárt, kincstárnokot, kormányzéki tanácsosokat, kir. táblai elnököt, ítélőmestereket; a székely székek királybíróikat, a szászok az universitás bíráit mind maguk választották.

„Lennének csak a képviselőházban“ — kiált föl elkeseredésében — „Zeyk Károly, gr. Teleki Domokos és gr. Bethlen János, fogadok, hogy — — — megmondották volna Horváth Boldizsárnak, hogy Erdély classicus földjén a bírákat választani akarják — mi ott nem csak törvény által biztosított, de 1850-ig gyakoroltatott is.“

Az említett tisztelt képviselők igen is ott voltak a képviselőházban a most lefolyt viták alkalmával, meggyőződhetik felőle ama cikk írója a szavazási jegyzékekből. Fogadását tehát elvesztette, mert ime sem Zeyk, sem Teleki, sem Bethlen föl nem szólaltak az „erdélyi“, az ősi „privilegiumok“ mellett, sőt inkább azok megsemmisítésére működtek közre. Nem szólaltak föl, nem tartottak ékes díkeziókat, mert nem akarták az ugys nagyon drága vitákat még drágábbá tenni, akkor a mikor a jobboldal részéről a kérdés már minden oldalról meg volt vitatva, világosítva.

Nem szólaltok föl, mert nem „Erdély“, hanem Magyarország képviselőiül tekintették magukat s mint ilyenek az unió keresztülvitele után, nem állhattak egy álláspontra az „alkotmányhű“ baloldallal, mely ugy látszik még most is külön jogokat, sőt előjogokat követelne „Erdély“ számára.

És még csak a lett volna szép, ha ők, a Deák-párt tántoríthatlan hívei szólalnak föl saját és pártjuk meggyőződése ellen, mely szerint a bírói székeket kinevezés útján kell betölteni, csak hogy kielégítsék ezt a régi módi rittert, mikor az önök nagy férfiai, a dicső, a jogvédő Tisza László, önök kifejezésével élve: „hallgatott, mint a páratlan hal“, s nem volt egyetlen szava „Erdély ősi jogainak“ védelmére. Pedig, istenem, milyen szép díkeziókat hallánk vala tőle a követválasztások alkalmával, s ime most ő is cserben hagyja önöket. Nősza, rajta, leczkéztessék önök saját meczénasukat, saját protektorukat, de ne azokat, kik — pártvallásuk által — előre megmondták, hogy önök ellen lesznek.

Igen, önök ellen, kik most az ő privilegiumok sallangjaiba kapaszkodva torokszakadtukból jajveszékelnék, ha az előre haladni kívánó letépi azokat magáról önök kezében hagyja. Önök ellen, kik — akár a nemzetiségi rajongók! — ma sem tudnak semmit az Unióról, s „Erdély“ mint valamely külön országot emlegetik, annak külön előjogokat, számára külön képviselőket emlegetnek. Látszik, hogy nem tudják önök, ki az a Teleki Domokos, Bethlen János és Zeyk Károly, kiknek egész politikai élet-törekvésük abban központosult, a mit most — dicsőség a megvalósítóknak!! — megérték: az unió keresztülvitelében. Ők nem hiában hangoztatták az előrehaladás, a reform ígét; ime, most tetteg is a mellett állanak s az önök kedvéért, bizony, meg nem tagadják magukat, — azon képen, mint önök, kik szóval szabadelvűek, reformpártiak, tetteg pedig reactionáriusok, ósdiak.

Országgyűlés.

XL.

A képviselőház július 6-diki ülésén nagy mennyiségű kérvénynek a kérvényi bizottsághoz

lett utasítása után Jutka Bazil egy vallás-ügyi, Erkövi Adolf egy pénz- és közlekedési ügyi interpellációt intéznek az illető miniszterhez. Ez utóbbira felel is a pénzügyminiszter a felszólaló megnyugvására. Pár szabadságolás után: a vasúti bizottság jelentése következik, mely — a ház júliusi költségvetésével egyetemben, tárgyalás alá fog vétetni.

Következett a napirend. A szavazás eredményét (47 szótöbbséggel a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törvényjavaslat részletes vita alapjául elfogadtatik) már mult azámunkban említettük. Szint így elfogadtatott a népszámlálásról szóló törvényjavaslat is.

Irányi D. most felel a belügyminiszter multkor válaszára. Kéri a házat: hogy a belügyminiszter tegye le a Pécs városába küldött királyi biztosra vonatkozó iratokat a ház asztalára.

Gr. Bethlen János indítványára a ház — e helyett — napi rendre tér.

Vége elkezdődött a bírói hatalomról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása. Elkezdve a czimen, minden egyes pontja módosítványokkal, kihagyási és bővítési indítványokkal támadtatik meg.

Dietrich Ignác a czimet támadja meg. Megmarad az eredeti.

Tisza Kálmán az első §-t bővíti. Megmarad az eredeti.

Tisza K. a 2 és 3 §§-kat együtt kívánja tárgyalatni s módosítást ad be. (E pontok tartalmazzák a bírónak a király által történendő kinevezését. Tisza a felső bírósági helyeket candidatio, az első bíróságokat törvényhatósági választás útján kívánja betölteni.)

Deák Ferencz pártolja az eredeti 2 és 3 §-t, de emennek végébe a következő bővítést ajánlja: „a kinevezés előtt a bírói állomásra pályázók vagy jelöltek fölött az állambíróság lesz hivatva az igazságügyi miniszternek véleményét mondani.“

Ezután többen szólnak a 2. és 3. §§ ellen és mellett, mire az idő elteltén: a tárgyalás folytatása más napra marad.

E napra a főrendiház is tartott egy rövid gyűlést, melyben a szentesített törvények (az ujoncz-megajánlásról s a vámkezelési költségek általánosításáról) kihirdettetnek s a népszámlálásról szóló törvényjavaslat tárgyalása más napra kitűztetik.

XLI.

A képviselőház jul. 7-iki ülésén az előzmények a szokottak: sok kérvény, néhány interpelláció, pár bizottmányi jelentés.

A multkor félben maradt tárgyalás folytatásában, ki Tisza, ki Deák, ki saját — most beadott — módosítványát pártolja. Új módosítványt adott be Henszelmann, Dietrich, Irányi.

E közben a főrendiház átküldi a népszámlálásról szóló törvényjavaslatot, maga is hozzájárulván.

Még néhányan szólnak a tárgyhoz s a vita befejeztetvén a 2. és 3. pont, szavazás útján elfogadtatik 54 szótöbbséggel.

Ezután elnök fölhívja a házat, hogy azok, kik Deák bővítését helyeslik: álljanak föl. Megtörténik, s a többség elfogadja azt, de

Irányi D. e bővítés részletes megvitatását kívánja, minthogy az még nem történt.

Deák Ferencz is helyesli ez indítványt s a vita és szavazás a következő ülésre marad.

A főrendiház jul. 7-ki ülésén elfogadta a népszámlálásról szóló törv. javaslatot.

XLII.

A képviselőház jul. 8-dikán tartott ülése.

A torontálmegyei n.-szt.-miskolci választók megsemmisíteni kérik Mocsonyi Jenő választatását, az összeírás törvénytelenységének alapján. Áttétetik a 2-ik bíráló-bírószághoz.

A kérvények és interpellációk s a vasuti bizottság jelentéstétele után a ház megszavazza jul. havi költségvetését s a delegátusok 10 frtnyi napidiját — a szélsőbal ellenzése s a balközép helyeslése mellett.

Felvétetvén a napirend:

Deák Ferencz indokolja javaslatát. Mellette és ellene — a jobboldaliak közül is — többen szólván végre szavazás történik, melyben Deák Ferencz indítványa 16 szavazattal elvetett; ugyanis 401 igazolt képviselő közül távol volt 164, az elnök nem szavazott, igennel szavazott 110, nemmel 126.

Ezután a további részletes vita következett, melyben a különböző pontok egyenként kerültek tárgyalás alá, s részint az eredeti szerkezetben, részint a központi bizottság, részint egyes képviselők (Mocsáry L. Zsedényi Ede, Csengery Antal) módosítása szerint elfogadtatott a javaslat, egész a 10-ik §-ig, bezárólag.

XLIII.

A képviselőház jul. 9-iki ülése elvégre meghozta a bírói hatalom gyakorlásáról szóló törv. javaslat részletes vitájának végét is.

A kérvények és interpellációk után (ez utóbbiak közül megemlítjük Tancsics Mihály vagy derűltseggel fogadott indítványát, hogy miután iskolánkban kötelezett tantárgy a német nyelv, a paritás alapján legyen kötelező a német iskolákban is a magyar nyelv. Együttal indítványozhatta volna ugyanezt, ugyanezen alapon, a görög iskolákra nézve is), következett a napirend.

Az egyes pontok némi módosításokkal elfogadtatván, a vég megszavazása a következő ülésen fog történni.

Antalfy K., az állandó igazoló bizottság előadója jelenti, hogy Majthényi Dezső, a 30 nap fenntartásával, igazoltatik.

A pénzügyi bizottság jelenti, hogy elfogadandónak tartja a főrendiház módosítását, melyvel az ujveretű pénzeket „I. K.” álljon.

Napirendre került a vasuti és pénzügyi bizottságok jelentése a nyugati vasut tárgyában. A vita nem soká tartott, melyben a balközépről is vettek részt a törv. javaslat mellett, mely mind általában, mind részleteiben elfogadtatván: végleges megszavazása a közelebbi ülésre marad.

A mentelmi bizottság jelentése és Ghiczy K. indítványa folytán határozatba megy, hogy a köztársasági kérelme — Mileticsnek, a „Zastava” szerkesztőjének perbe-foghatásaért — nem teljesíthető.

A gyorsírók és naplóírók szállásbérére és utazási pótléka fölemelése után az ülés végét érte.

VIDÉK.

0-Toplicza, júl. 3.

Tisztelt szerkesztő ur! Ugy hiszem ideje már, hogy helységünkben is megszólaljon valaki becses lapjában; hogy pedig ez első hang épen nem a politikai életéről zengedezik, egyszerű oka az, hogy mi nagyon keveset politizálunk. A társadalmi élet sokkal több anyagot nyújt a levelezőnek, s az igazat megvallva valódi érdekes levelet csak is e tárgyról lehetne írni.

A múlt hó pár utolsó és e hó pár első napjának eseményei, társadalmi életünk folyamában egy kis, de mindenesetre feltűnően kiváló korszakot alkot: akkor van a Péter-Pál napi búcsu; és ha netalán tán valaki azt képzelné, hogy e búcsu csak is misés keresztjárásból áll, — igen esalatkozónék; en miniature ez is meg van, hanem a valódi búcsu — nem csak saját meggyőződés szerint — abban áll: hogy mindenki búcsut vesz attól a kevés búbánattól a mi van, (mert Topliczán nem igen szoktak búslakodni) neki keseredünk a vigságnak; ekkor

aztán van dinum-dánum, mely ha nem is épen heted-hét országra, de Győr- és Mosonvármegyeire el hat, olyaténképen, hogy a gy.-szentmiklósi szép leányok s jó fiuk lerándulnak egy kis jó mulatságot, meg egy pár görbe napot csinálni. Báloztunk kiválóan viradtig; nem hiányzott semmi, főleg pedig a jókedv, mely ily esetben a legfőbb kellék. A bál tiszta jóvedelme, a helységünkben épülő rom. kath. templom javára lett átadva.

Mint fennebb említém, az ily egyházi ünnepélynél nélkülözhetlen szertartások sem hiányoztak. Volt mise, még pedig az illető pap nélkül. Ennek egyszerű magyarázata az: hogy a gy.-remetei tisztelendő ur nem jött vagy nem jöhetett ide, s így a helyi disunitus pópá volt szíves leénekelni; egyébiránt, ha az egykori theologus szerint szükség esetében levessel lehet keresztelni, — miért ne mondhatna disunitus pópá katolikus misét?

Nem hagyhatom említés nélkül a helységünkben a Maros jobb partján felbuzgó bő ásványos meleg forrás fölé építendő s pár nap alatt teljesen készen leendő fürdőt. A fürdő a helybeli nemes birtokosság tulajdona, s a mint látjuk, minden lehető szándékszik megtenni, hogy a fürdőt kényelmessé és kellemessé tegye. A forrás 21 — 22 C. fok meleg; vegytani bonczolása még nem történt ugyan meg, azonban bő vas, mész, szénsavany és kevés jód tartalma úgy is észrevehető. Az eddigi tapasztalatok oda mutatnak, hogy a hűlés által okozott bajokban igen jó hatással van; magam csak, — mint e tárgyban nem szakértő, — annyit mondhatok, hogy egyike a legkellemesebb fürdő vizeknek, s előre szép jövőjét reményelhetjük.

Most már búcsut veszek t. szerkesztő urtól azon reménnyel, hogy e néhány és ezután irandó igénytelen soraimnak helyet enged lapjában. Ha levelem nem érdekfeszítő tárgyakat tartalmaz, annak oka ezen egyszerű közmondásban rejlik, hogy: minden ember olyan vízzel főz a milyen van. — Tisztelettel vagyok.

M — — a.

Neumann Izrael váltóhamisítási bűnügye.*)

Vádolt intradámi Neumann Izrael ellen ugyan intradámi földbirtokos Bardocz Elek, hagyatéka kárára elkövetett csalás büntényeért indított bűnügyben ns. Marosszéki törvényszékénél, mely ez ügyben bírói kiküldetés útján lett illetékes, a végtárgyalás folyó évi július 5-én kezdte meg, arra vonatkozólag a közügyész Csongvay Károly által a következő tényállás adatott elő s vádolt ellenében szintén a következő jogos gyanu-okok emeltettek:

Vádolt 1842-ben Intradámban lakó özvegy izraelita nőnél Channa Blima Efraimnál egyszerű pálinkafőzői minőségben alkalmazta magát, kit egy év múlva nőül vett. A nő kevés vagyonu lévén a csak egy kis üstön folytatott pálinka-főzést két ló alkalmazása mellett üzte.

Vádolt ügyes és szorgalmas kész egyéniség lévén, megtetszett ottani földbirtokos Bardocz Eleknek s ez őt protekciója alá vette, s már 1843-ban az azon helység mellett elfolyó Szamos vizére épített 10 kövü malmának gondozójává fogadta be; ezután fogott a vádolt nagyobb üzérkedési vállalatához társaságban több intradámi izraelitákkal, kik között egyelőre kevesebb részvénynyel bírt, mint több társai; de daczára ezen kis kezdeményezési alapnak vádolt azt állítja a vizsgálat rendén, hogy ő nem egyszerre de rendre Bardocz Eleknek 21000 frtot o. é. kölcsönzött 1860. május 5-ig, mely összege az érintett napon Bardocz Elek egy saját keze aláírásával ellátott váltó-levelet állított ki s azt nekie ugyanazon napon által is adta.

Továbbá állította vádolt azt is, hogy Bardocz Elek azon váltó-összeg biztosítása végett 1861. ápril 11-én egy biztosító zálog okmányt is állított ki szintén saját keze aláírása alatt.

Vádolt érintett követelését Bardocz Elek irányában, míg élt sohasem érvényesítette, ha-

*) Ez érdekes bűnvád részletes ismertetését, t. tudósítónk közlése szerint, annál időszerűbbnek tartjuk, mivel az épen most folyó végtárgyalás nagy figyelemben részesül, s az így különben is egyike lévén a legbonyolultabbaknak: megpróbálja a t. törvényszék.

Szerk.

nem csakis 1863. január 18-án történt halála után forgatmányozta neje Channa Blimára az előbb említett váltó-levelet, melynek szövegében számmal 21000 forint, betűvel pedig száz husz ezer forint van írva, ki azután tábláztatta be ns. Belső-Szolnok vármegye törvényszékénél az érintett váltót és zálog okmányt és ezek alapján azután lépett fel ugyan Channa Blima 1863. nov. 26-án indított keresetével Bardocz Elek hagyatéki tömege ellen, melynek pergondnoka azon kereset tárgyalására kitűzött határnapon az érintett váltót és zálog-okmányt hamisaknak nyilvánítván, az ügy az említett megye polgári osztályától a bűnügyi osztályhoz tétegetett által, mely következőleg a bűnvádi keresetet vádolt ellen 1864 július elején vádolt és neje ellen megindította, s melytől 3 évig tartó vizsgálat után 1868. év vége felé ns. Marosszéki törvényszékéhez tétegetett át, hol a vádhatározat hozatala alkalmával Channa Blima ellen a kereset fölhagyatott, vádolt ellen pedig tovább folytatván, több nyomatókos jogos gyanu okok alapján, vádolt bűnvádi perbe fogatott, melyeket a közügyész röviden következőleg sorolt föl.

Az 1860-ban máj. 5-én kelt váltó-levele és 1861. ápril. 11-én kelt zálogokmányra vonatkozólag a vizsgálatok rendjén háromszor alkalmaztattak szakértők, kik közül;

Az első rendbeli u. m. Lányi Károly és Balog György mérnökök a váltón látható aláírását Bardocz Eleknek, csak körülbelől és a lehetőséget megengedve nyilvánítták azonosnak, a zálogokmányon látható aláírását pedig határozottan hamisítottak nyilvánítták. Ezen kívül a vál ón számmal kifejezett 21000 forintot jelző számok közül az egyes — 1 számot a 2 és 0 közé később írottak találták, valamint a Neumann aláírását is nem a váltó kiállításának korabelinek.

A második rendbeli szakértők u. m. id. Pataki Dániel, ügyvéd Tótor Antal és Boér György, valamint a váltón, úgy az zálogokmányon látható aláírásait Bardocz Eleknek valódi aláírásnak nyilvánítták, azon oknál fogva, hogy aláírását régi időktől fogva ismerik.

A harmad rendbeli szakértők alkalmazását, az előbbi szakértők közötti vélemény különbség szükségessé tévén az azon okmányokra vonatkozó vélemények felülvizsgálása tekintetéből az okmányok felküldettek Pest városa bünyenyítő törvényszékéhez, a mely mellé alkalmazott valódi szakértők u. m. Vinter Sámuel és Vidéki Károly, a váltón és zálogokmányon látható aláírásait Bardocz Eleknek határozottan hamisaknak, s azon okmányokat is hamisítottaknak nyilvánítták. Ugy szintén a vádoltnak a váltón látható aláírását nem azon korabelinek állították, mikor azt Bardocz írta alá; a zálogokmány kelteiben pedig az 1861 évszámban az egyes — 1 számban vakarás tűnik föl, mely nagyító üvegen megvizsgálván, az 1 szám nem eredeti 1 számnak tűnt fel, hanem később kiigazítottak feketébb tintával, melynek helyén előbb hosszukás 3 számnak kellett lennie. Ezen utóbbi valódi szakértők véleménye által a kérdés alatti okmányok megamisítása igazoltnak tűnven fel, a tárgyi bizonyíték helyre van állítva a b. p. t. r. 263. §. szerint.

(Folytatása köv.)

Színház.

Jul. 8. Házasság gőzerővel — izetlen semmiség, mely alig érdemel szót. A színlap azt mondta, hogy Párizsban 100 előadást ért. Nem csoda.

Jul. 10. Dózsa György, Jókai drámája, Erdélyi jutalmára.

Jókai e gyönyörű nyelven írt drámája, szerkezetileg hibái mellett is, hatásra számítva hatást is gyakorol a közönség legnagyobb részére s mint ilyen: jó választás volt, midőn épen Erdélyi választá ezt jutalomjátékául, ki ugyanis leginkább a hangzatos szerepekben találja magát otthon a színpadon. Ámbár tulfelől Dózsa György nem elég tisztán körvonalozott alakja elég nehézséggel kínálkozik a színésznek, midőn a sok fénylő darabból egy egészet akar alkotni. Nem tagadhatjuk meg Erdélyitől az elismerést, hogy e nehézséggel lehetőleg megküzdött, kivált ott, hol cselekvésének a büszkeség volt rugója, — kevésbé ott, hol a népért s legkevésbé, hol a szerelemért teszi a mit tesz. Pedig Jókai, midőn

ugy állítja elénk Dózsát — a historiai igazság ellenére — mint ki azért kíván nagy lenni, hogy fölérjen egész Csáky Lóráig: mintegy kezébe adta a színésznek, hogy ez oldalról tegye széppé valódiilag rut alakját. Ép ezért szeretnék volna kissé élénkebben kitüntetve látni az ellentétet, melyet Dózsa Lóra és Rózsa között talál, s mely őt ettől ahoz hajlítja. Igaz, ez uton Dancz Nina (Rózsa) sem sokat segített neki, kivéve haldoklási végjelenetében, melyet váratlanul szép melegséggel és természetességgel adott.

Kassayné (Csáky Lóra) tökéletesen fölfogta a nemes de büszke arisztokrata nőt, ki csak az egész férfit tudja szeretni sőt imádni, s fáj neki, hogy illet, korában csak a paraszt Dózsában tud látni. Leczkéje, melyet a dőzsölő nemes urfiaknak ad, midőn Dózsa vitézségével vágja arezul a gyávákat: minket meghatott — nem úgy, mint azokat a fajankókat (Lövei, Török, Körözi, Várad, Dancz), kikhez szolt. Szép volt nemes tűzben föllángoló arcjátéka is, midőn a főuraknak megbocsátó Dózsa György kegét Bornemissza (Lenkei), elég önérettel, de kissé igen hátraszegett nyakkal, visszautasítja. Ezt a szép tekintetet — a mi a játékot illeti — csakugyan jobban megérdemelte volna Dózsa — azaz Erdélyi —. Mi, a Csáky Lóra helyében, inkább őt választottuk volna.

S hogy az „urakkal“ egyfolytán végezzünk: megemlítjük Löveit (Zápolya) kinek neve a szinlapról, vétségéből, kimaradt. Inkább ő maradt volna el a szinpadról, mert valószínűs botrány volt ott ügyetlenkedésével és szerep-nemtudásával. Még a sugó után is dadagott.

Priellenek (ezuttal Barnabás) az a hibája — vagy előnye, a hogy vesszük — hogy majd minden szakmakörre alkalmazható, s így erejét elforgácsolván csak arra marad ideje, hogy a jellemek általános vonásait kitüntesse, de az aprólékos, sajátos vonások kiemelése már ügyet nem igen fordíthat. A keserű guny vonása, mely Barnát jellemzé, épen ezért nem talált megfelelő személyesítőre benne, s bár a férfiak közt ő áll legközelebb Erdélyihez: még sem tudott kielégíteni bennünket. Midőn például Bornemissza sarkantyuját kell fölcsatolnia: inkább a szívesen szolgáló inast, mint a lealázott szabad székelyt láttuk benne.

A pórhad egyes alakjai nagyon távol álltak szerepük fölfogásától. Azt hitték — úgy látszott — mintha egy vasárnapi darab paprikajancsi lettek volna, s tehetségük szerint mindent megtettek a közönség megrökönytetésére; nem is álmódván helyzetük mély humoráról. Általában — külsőleg értjük — legjobb volt Bagos, a mérsáros (Jakab); igazi tagba-szakadt gyerek volt, s neki-huzalkodását is elég jól csinálta. Szombathi (Szaleres) nevetségessé szabó lett volna — egy mai népszínműben. Körözi Kálmán (Dudók) szokása ellenére: álmoskodott, — míg Szentkúti (Lőrincz deák) minden bírálaton alól ordított.

Jul. 11. Eszmerálda, a szép czigány leány, tele ház előtt elég jól folyt.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A napi politika fő-tárgyát a francziaországi alkotmányos élet fejlődése teszik. Az alapos híreket azonban, ilyenkor nagyon bajos megkülönböztetni az alaptalano-któl; minthogy a felfogások különbözőek a pártok és ohajtások szerint. Általában két irányzat igyekszik érvényre jutni a császár körében. Egyik szerint: az interpelláció jogának szélesbi-tése; a jobbitmányok nagyobb körben való alkalmazása, a testület elnökének választgatása, mindazok, miket elérni lehet és kell. A másik már kissé nagyobb dolgokkal foglalkozik. Ez a miniszterek felelősségét, a törvényhozótest önál-lását követeli; mint szükségeseket arra nézve, hogy az ország maga magát kormányozza. Ez érte-lemben, a mindinkább felülkerekedő középpárt, adott is be egy nagy rokonszenvenek örvendő interpellatiót, mely a kormány körében nagyon rosz hatást szült. A Roher közlönye kinyi-latkoztatja, hogy a kormány el van határozva ezt leküzdeni. Miután pedig a párt, mely ezt magá-évá tette, nem enged csak úgy könnyedén el-bánni magával, érdekes vitáknak nézhetünk elébe.

ANGLIA. Az ir-egyházi bill keresztül

ment a komité tanácskozásokon is. Tétettek ugyan módosítások azon, de nem lényegesek. E szerint, a nagy munka, mely oly sokáig tartá izgalomban az angol közvéleményt, be van fe-jezve.

BELGIUM. A rendkívüli zajt ütött vasut-ügy véget ért. Miután a vasutnak, mert több országban megy át, nemzetközi jellege van; a bi-zottság azért küldetett ki, hogy határozza meg a pontokat, melyek alapján a vasut társulatok szerződéseket köthetnek, s melyek elé a kormány nem fog akadályokat gördíteni. Ez megtörtént. Sok zaj semmiért. A Bismark lapja nagyon meg van elégedve a dolgokkal, s azt mondja: „Ezzel ismét egy fekete pont enyészett el a lát-határról, mely utóbbi időkben a közvéleményt nyugtalanította.

OLASZORSZÁG. A lapok közlik, a nem rég, hivatalosan megállított programot, mely szerint, rendezik a zsinat helyiségeit. E szerint a zsinat, a Péter templomában tartja üléseit. Nevezetesen az, hogy a világiak számára nincs hely fenntartva, így ha mennek is, hivatlan ven-dégek lesznek.

SVÁJJCZ. A szövetség-gyűlés megnyitása e hó 5-én történt meg.

BERNBEN. A rendi tanács beszédrel nyitott meg, mely főleg az alpesi vasut ügy-gyel foglalkozik. A nemzeti tanács elnöke nem tartott beszédet.

OROSZORSZÁG. Gyakran volt alkalmunk különböző színezetű mozgalmakról tudósítani ol-vasóinkat, melyek e roppant birodalomban vég-bemenni szoktak. Most egy vallás-politikai moz-galomról értesítenek a lapok. A mohilevi kormányzóságban, egy eddig közönséges ember, világ-megváltónak mondja magát, s Lengyelor-szág ujjá alkotásán jártatja esztét. Az új próféta neve, eredete, tartozkodása általában ösmeretlen. 12 apostol kíséri, s folyvást csodákat teszen. A rendőrség, fáradozai mellett, sem volt képes eddigelé kézre keríteni, a nép mindig elrejtí.

Most, midőn a lengyel papság utolsó részét is üldözőbe vette a kormány, a legylapok közlik, az orosz kormány alatt közelebből ál-do-zatul esett papok számát. E szerint: az 1863-diki küzdelemben való részvét miatt, 37 pap részt esatában, részint bitófán vézt el; 5 püspök, 3 praelatus 218 pap Sziberiába, vagy Oroszország belsejébe deportáltatott; 200 pap kisebb nagyobb büntetést szenvedett; 44 pap a büntetésekkel külföldre menekült. Az 1863-iki küzdelemben részvétért deportáltak számát, 140,000-re teszik.

Meghívás

a n.-szebeni m. k. jogakadémia negyedszáza-dos öröm ünnepére.

A m. kir. jogakadémiai tanári kar fen-nevezett intézet minden jelenlegi s volt hallgató-ját, s más jóakaróját a f. év jul. 31-én tartandó ünnepélyben részvételre ezennel alázattal felszó-lítja, azon megjegyzéssel, hogy „a gyülekezetes, ünnepélyes s társas összejövetelek központi ün-ne-pélyi bizottmányának, hirdetésménye (programm)“ szerint „az öröm-ünnep az egyletek Szebenben f. év jul. 29. aug. 7-ig tartó gyülekezeti napjai al-kalmával fog ünnepeltetni következő rendben:

Jul. 30-án estéli 7 órakor: előünnep ba-rátságos üdvözlés által, a „magyar királyhoz“ címzett József-városi szálloda kertjében;
Jul. 31-én reggeli 10 órakor öröm évi ün-nepély a „Római császár“ nagytermében;
Ugyanazon napon délutáni 2 órakor diszebed egy disz-esarnokban; estve jogász-dáridó (Kom-mers.)

N.-Szeben, 1869. jul. 8-án.

A tanárikar.

VEGYES.

* Mikó Mihály, Marosszék főkirálybírája tegnap (s nem, mint a „M. P.“ „legbiztosabb forrásból“ írja, e hó 5-én) indult Felsőfőhér-me-gyébe, mint királyi biztos, hogy ama megye za-varbajott ügyeit rendbehozza. A miniszteri leirat, mely őt e kiküldetéssel bizta meg Felsőfőhér-

megye főispánját és tisztségét fölfüggeszti, s Mikó Mihályt bizva meg bizottmányi gyűlés összehívásával és új tisztség alakításával. Ott-mulatása, láthatólag, több időt veend igénybe, bár elismert tapintata ottmmlatása idejét bizo-nyára a legrövidebbre szabandja.

* A képviselőház jul. 10-diki ülésében véglegesen is megszavazta a birói hatalom gya-korlásáról szóló törv.-javaslatot. 402 igazolt kép-viselő közül igennel szavazott 184, nemmel 109, távul volt 108, nem szavazott az elnök. A sza-vazattöbbség tehát 75.

(m. p.) A „Victoria“ biztosító-társaság házi ur lett Kolozsvárt. A napokban 50,000 frton megvette a piacon levő Szentkereszt, ré-gebben Gidófalvi-féle szép emeletes házat.

(m. p.) Az első Erdélyi bank részvé-nyesei első közgyűlésüket aug. 9-én fogják Brassóban tartani, mely alkalommal a folyó év első negyedének mérlege elő fog terjeszteni.

* Az erdélyi muzeumba, melyet rosz emberek harmadéve már meglátogattak egyszer, a napokban ismét betörték. Előbb az épen távol volt muzeumőr lakását kutatták fel s onnan több értékes tárgyat magokkal vittek. A muze-um kulcsát itt magokhoz vevén, bementek a muzeumba, de ott nem sokat találhattak tetszé-sőkre való, mert az éremtárba nem juthattak be. A K. K. méltán csodálkozik, hogy a bizo-nyosan nem kevés ideig tartott garázdálkodást a háznál senki észre nem vette?

* Nagy-Szombat városa Horváth Boldizsárt diszpolgárává választotta

* Mohács városa elhatározta, hogy isko-lái felekezetnélküliek legyenek.

□ Haladunk! Ha nem is a kellő irány-ban. A multhéten, 7—10-ig, tehát három nap alatt, ugyan annyi betörésről vettünk tudósítást. A Szt-Miklós-utczában jól bezárt kamarából, két zsák ruha, ág- és fehérműt loptak el. A Szt-Király-utczában, mely egyike a jártabbaknak, egy kalapos és egy lisztes boltot vertek fel. Az elsőben nem kaptak pénzt; a másodikból elvit-tek 120 frtot és egy hitel sorsjegyet. Talán nem tévedünk; ha az ily olcsó gabona, drága napszám, s rövid éjszakák idejében szokatlan korjelenség okát, az utczák kalendárium szerint történő, s különben is szűkes világításán kívül, azon körülményben véljük feltalálni: hogy mint egyik káros mondja, a tett után 3 nap mulva sem vette semmi neszt a rendőrség kutatásá-nak; s hogy mint a másik méltatlankodik, nem épen méltatlanul: világos reggel, csak nem 3 órai gondos kutatásába került, míg a 3 rendőri direktor, s vagy 9 városszolga közül, nagy ne-hezen végre egyet felfedezni sikerült. Ezekből is úgy tetszik, nem lenne felesleges fáradság, ha a rendőrfőnök ur, alárendeltjei után hordaná a zsindelet.

Bécsi börzei árkelet.

(1869. jul. 12-én).

5% metalliques	62.90
5% nemzeti kölcsön	71.25
1860 államkölcsön	103.90
Bankrészvény	760.—
Hitelrészvény	286.90
London	125.30
Ezüst	122.35
Arany	5.92
Erd. földt. ment. kötvény	79.—

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZÁSZ BÉLA.

HIRDETMÉNYEK.

(71)

2—*

Legdicsebbnek tapasztalt s legkedvezőbb sikerrel megpróbált

Dr. Béringuier L.

korona-szesze
(vagy a kölni viz quintessen-tiája.)

1 eredeti üvege ára 1 frt 25 kr. és a 75 kr.

Legkiválóbb minőségben, nem csak mint igen kellemes szagos és mosdó víz, hanem úgy is, mint az élet-szellem ébresztésére s az idegek erősítésére szolgáló dicső gyógyszeres segélyszer.

Dr. Suin de Boutemard
illatos fogpásztája,

1/4 és 1/2 esomagokban ára 70 és 35 kr. A legolcsóbb, legkényelmesebb s legbiztosabb tisztítószer a fogak és foghús épségben tartására; ezen paszta egyidejűleg az egész szájüregnek igen jótékony frissességet kölcsönöz.

Dr. Béringuier L.
növényi hajfestőszere

tokban, kefécskével és csészével, teljes készülek, ára 5 frt.

Mint a célnak teljesen megfelelő és általában ártalmatlan szer ismertetett el a haj és szakáll, valamint a szemöldököknek bármely tetsző árnyalatban tartós festésére.

Dr. HARTUNG
chinahéj-olaja,

a haj fenntartására és szépitésére (bepecsételt s bélyegzett üvegcsében ára 85 kr.)

Dr. HARTUNG
növény-hajkenőcse,

a hajnöves újraélesztésére és élesztésére, (bepecsételt, bélyegzett üvegcsékben, ára 85 kr.)

A fentebb elősorolt, hasznosított és szilárdságuk által annyira kedveltekké vált különleges cikkek, a valódi minőségérti jótállás biztosítása mellett, Maros-Vásárhely városára nézve egyedül s kizárólag kaphatók:

Fogarasi J. Demeternél; Beszterezén; Kelp Frigyes, Dietrich és Fleischernél; Deézen: Krémer Samuelnél; Nagy-Enyeden: Horváth Ferencznél; Kolozsvárt: Wolf János és Engel József gyógyszerárában; Segesvárt: Misselbacher J. B. és fiainál; Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszerárában; Szamos-Ujvárt: Placintár és fiánál; és T rdán: Rigó J. Fridrikhnél.

Dr. BORCHARDT orvostudor

illatos

növény-szappana,

a bőrszín szépítésére és épségben tartására, megpróbálva, minden aféle bőrszenny ellen, ajánlható továbbá mindennemű fürdőlél sikeresebb eredmény-nyel, — bepecsételt eredeti csomagokban, ára 42 kr. —

Dr. LINDES tanár
növényi rudas-hajkenőcse

előmozdítja a haj fényét és ruganyosságát s egyszerűsmind a fejtető szilárdítására is igen alkalmas; — eredeti darabokban, ára 50 kr. —

Balzsamos olajbogyó-szappan;

mint enyhe s egyuttal hatályos napi mosdószere még a leggyöngédebb bőri hőlgyek és gyermekek számára is a legjobbnak ajánlandó; — ered. csomagokban ára 35 kr. —

Dr Béringuier

növénygyök-hajolaja,

hosszabb használatra elégséges üvegekben, ára 1 frt,

a legalkalmasabb növényi alkotórészekből összeállítva a haj és szakáll fenntartására, erősítésére és szépítésére, s az oly kellemetlen fejkörpa és bőrmoha képződés eltávolítására.

Dr. KOCH

növény-cukorkái,

(eredeti dobozokban, ára 70 és 35 kr.)

Ezen, a legkiválóbban alkalmas fű- és növénynedvekből állapotodottságra hozott növénycukorkák, a legelismertebb véleményezések nyilvánításával találkoznak és különösen köhögés, rekedtség, torokbántalmak, elnyálkásodások stb. eseteiben csillapítólag hatnak.

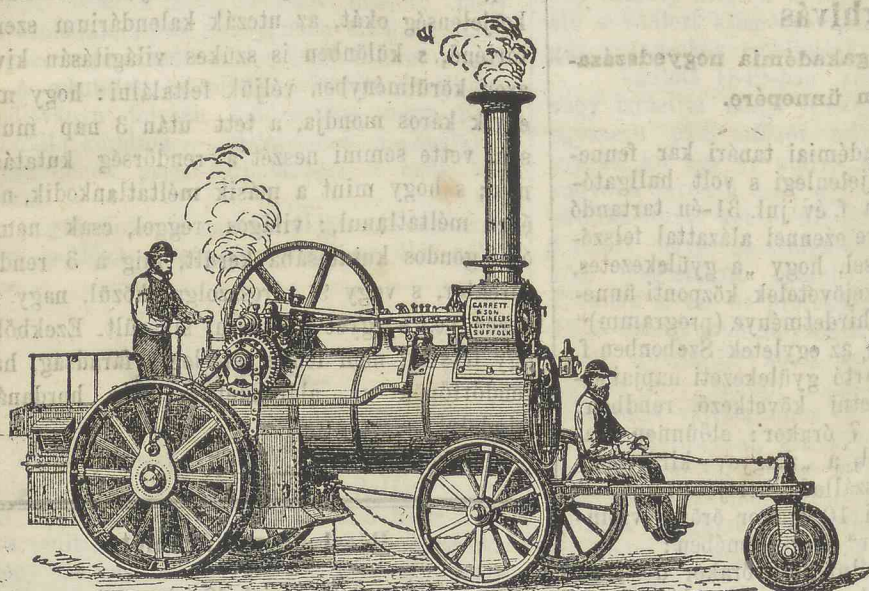

(69)

3—3

Alólírtt azon kellemes helyzetben van, hogy a t. cz. közönség tudomására hozhatja, miszerint

Garrett R. és fiai

híres

vetőgépei

teljes választékban kaphatók raktárában, s azonnal kiszolgáltathatók.

Locomobilek

megnagyított tüzhellyel és elő-melegítővel vannak ellátva, a dijak emelése nélkül és mint eddig úgy szerkesztettek, hogy a tüzelő-anyag elhasználása a lehető legkisebb legyen s azok tényleges erő-hatálya sokkal nagyobb, mint a mekkorára névleg föltéve van.

Jelenti továbbá, hogy az általa, a múlt év folytán, Magyarországra behozott Samuelson és társa-féle gabna- és széna-kaszáló gépek példánydarabokban kaphatók raktárában.

Egyszermind kéri alólírtt a t. cz. gazdaközönséget, hogy megrendeléseit a Garrett R. és fiai-féle locomobilekre és cséplő-gépre, Samuelson arató-gépeire, és az általa már korábban szolgáltatott gépek kiegészítésére szolgáló nitaláni pótdarabokra mielőbb megtegye nála, hogy minden igényeknek, szokott pontossággal elég tételhessék.

Koczó Pál,

magán-mérnök és Garret R. és fiai (Leiston, Anglia) gépgyáros urak főügynöke Magyarországon és Ausztriában. Lakik: Pesten, vaczi út 39-dik szám alatt.

Cséplőgépek,

már a múlt évben kitűnve a mennyiségi-cséplésben s a gabonának a szalmától és polyvától való teljes elkülönítésében, nemkülönben a tartósságban: most ujon javitotnak s egy ily példánygép, mely a kísérlet alkalmával 75 pozsoni mérőt cséplelt el óránként, már megérkezett.

(74)

2—3

Uj törvénykönyvek

melyek

Wittich József m.-vásárhelyi és sz.-udvarhelyi könyvkereskedésében kaphatók: 186⁵/₈-ik évi országgyűlési Törvény-cikkek és a polgári törvénykezési rendtartás:

fűzve 2 frt 30 kr.

„ vászon kötésben 3 „ — „

„ zsebkadás fűzve 2 „ — „

„ vászon kötésben 2 „ 80 „

Magyarországi törvények és rendeletek tára 1868. 2 kötet, 5 frt 60 kr.

Magyarországi rendeletek tára 1869. 1, 2, 3, 4, 5, 6 fűzet 2 frt 20 kr.

Polgári törvénykezési rendtartás függelékkel 1 frt 40 kr.

Tóth, Községi kalauz 4 frt.

Kontz, Törvények kivonata 1 frt 50 kr.

Bélyeg- és jogilleték iránti törvények és szabályok 1 frt 20 kr.

Kassay, Általános magyar magánjog és az új perrendtartás 2 frt

Kassay, Románypéldák az új polgári perendtartáshoz 1 frt 20 kr.

Kassay, a Szolgabírák és esküdtek kézi-könyve 2 frt 40 kr.

Madarassy, polgári törvénykezési eljárás 1 frt 50 kr.

Zivil-Prozessordnung 1 frt.

(73)

2—3

Varrógépek!

Bollmann L. híres gyárából Bécsben, szabók, cipészek, kesztyűsök, varrónők, úgy szintén családok számára, többféle szerkezetben 30 forinttól 300 forintig, eredeti bécsi gyári árrban, megrendelhetők itt M.-Vásárhelyt és Sz.-Régenben

Richtzeit Testvéreknél,

kik mint bizományosai a nevezett gyárnak, minden provízió nélkül elvállalnak rendelményeket és azokat pontosan eszközlik.

Hogy ezen szükséges munkaerőt mennél többben megszerezhessék, azon kedvezményt is nyujtunk, hogy — illő biztosíték mellett — a fizetés részletenkint is törlesztődhessek.

Gépminták úgy szintén eredeti árjegyzékek kereskedéseinkben itt és Sz.-Régenben, megtekinthetők a hol is bővebb fölvilágosítással szívesen szolgálunk.

Richtzeit Testvérek.

(48)

8—12

Bollmann M.

Bécsben

Rothethurmstrasse Nro. 31.

Mariahilferstrasse Nro. 91.

Mindennemű varrógépek legnagyobb raktára, leszállított árrak és egy évi jótállás mellett.

Kézi gépek 25 frttól föl 50 frtig. Képes árjegyzékek, kívánságra, bérmentve és ingyen küldetnek meg.

Ezenkívül minden nagyságu Gouffrir-gépek raktára.